

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. gruodžio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2011/7/ES – Kova su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius – 2 straipsnio 1 punktas – Sąvoka „komerciniai sandoriai“ – Išieškojimo išlaidų, kreditoriaus patirtų dėl skolininko pavėluoto mokėjimo, kompensavimas – 6 straipsnis – Fiksuota minimali 40 EUR suma – Kelių mokėjimų atlyginant už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą pagal vieną sutartį vėlavimas“

Byloje C-419/21

dėl *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Varšuvos miesto apylinkės teismas, Lenkija) 2021 m. birželio 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. liepos 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

X sp. z o.o. sp.k.

prieš

Z

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis N. Piçarra (pranešėjas), teisėjai N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinis advokatas A. M. Collins,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Z, atstovaujamo *advokat* A. Moroziewicz,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Brauhoff ir G. Gattinara,

* Proceso kalba: lenkų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL L 48, 2011, p. 1), 2 straipsnio 1 punkto ir 6 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *X sp. z o.o. sp.k.* ir *Z* ginčą dėl prašymo sumokėti fiksuoto dydžio kompensaciją už išieškojimo išlaidas, patirtas dėl kelių pavėluotų mokėjimų pagal vieną sutartį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2011/7 3, 17, 19 ir 22 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(3) Pagal ekonominės veiklos vykdytojų sudarytus komercinius sandorius ar jų su viešosios valdžios institucijomis sudarytus komercinius sandorius daug mokėjimų vykdomi vėliau, nei nustatyta sutartyje ar bendrosiose komercinėse sąlygose. Nors prekės jau būna pristatytos arba paslaugos suteiktos, daugeliu atvejų atitinkamos sąskaitos faktūros apmokamos daug vėliau nei nustatytas terminas. Toks pavėluotas mokėjimas turi neigiamą poveikį likvidumui ir apsunkina finansinį įmonių valdymą. Be to, daromas neigiamas poveikis įmonių konkurencingumui bei pelningumui, nes dėl pavėluoto mokėjimo kreditoriui gali tekti ieškoti išorinio finansavimo. <...>

<...>

(17) Teisės į delspinigius už pavėluotą mokėjimą požiūriu turėtų būti laikoma, kad skolininko mokėjimas yra pavėluotas, jei kreditorius nustatytą datą nedisponuoja jam skolinga suma, su sąlyga, kad kreditorius įvykdė savo teises ir sutartines pareigas.

<...>

(19) Norint atgrasinti nuo pavėluoto mokėjimo būtina, kad kreditoriams būtų tinkamai kompensuojamos pavėluoto mokėjimo išieškojimo išlaidos. Į išieškojimo išlaidas taip pat turėtų būti įtraukta dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų kompensacija ir tokiems atvejams šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta mažiausia suma, kuri gali būti išmokama kartu su delspinigiais už pavėluotą mokėjimą. Numatant nustatyto dydžio kompensaciją turėtų būti siekiama riboti su išieškojimu susijusias administracines ir vidaus išlaidas. <...>

<...>

(22) Pagal šią direktyvą neturėtų būti draudžiama atlikti mokėjimų dalimis arba pakopinių mokėjimų. Vis dėlto kiekvienas mokėjimas ar jo dalis turėtų būti atliekami laikantis sąlygų, dėl kurių susitarta, ir jiems turėtų būti taikomos šioje direktyvoje nustatytos pavėluoto mokėjimo taisyklės.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Šios direktyvos tikslas – kovoti su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir taip didinti įmonių, visų pirma [mažų ir vidutinių įmonių (MVI)], konkurencingumą.

2. Ši direktyva taikoma visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. komerciniai sandoriai – įmonių sandoriai arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos;

<...>

4. pavėluotas mokėjimas – mokėjimas, neatliktas per sutartyje arba teisės aktuose numatytą mokėjimo laikotarpį, kai įvykdomi 3 straipsnio 1 dalyje arba 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai;

<...>“

6 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio „Įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad vykdant komercinius sandorius, kai skolininkas yra viešosios valdžios institucija, kreditorius, pasibaigus 3, 4 arba 6 dalyse nustatytam laikotarpiui, turėtų teisę, nereikalaujant priminimo, gauti teisės aktuose nustatytus delspinigius už pavėluotą mokėjimą, jei įvykdomi šie reikalavimai:

a) kreditorius įvykdė savo sutartines ir teises pareigas; ir

b) kreditorius laiku negavo jam priklausančios sumos, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą.“

7 Direktyvos 2011/7 5 straipsnyje „Mokėjimo grafikai“ nustatyta:

„Šia direktyva nedaromas poveikis šalių galimybėms, atsižvelgiant į atitinkamas taikomų nacionalinės teisės aktų nuostatas, susitarti dėl mokėjimo grafikų, pagal kuriuos mokėjimai būtų atliekami dalimis. Tokiais atvejais, kai įmoka nesumokama sutartą dieną, šioje direktyvoje numatyti delspinigiai ir kompensacija skaičiuojami tik nuo laiku nesumokėtų sumų.“

8 Šios direktyvos 6 straipsnyje „Išieškojimo išlaidų kompensavimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiaai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini pagal 3 arba 4 straipsnį, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 [eurų] sumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta nustatyta suma būtų mokėtina nereikalaujant priminimo, kompensuojant kreditoriaus išieškojimo išlaidas.

3. Be 1 dalyje nurodytos nustatytos sumos kreditorius turi teisę reikalauti iš skolininko pagrįstos kompensacijos už visas išieškojimo išlaidas, viršijančias tą nustatytą sumą ir susijusias su skolininko pavėluotu mokėjimu. Šios išlaidos, *inter alia*, galėtų apimti išlaidas, patirtas naudojantis advokato ar skolų išieškojimo įmonės paslaugomis.“

9 Minėtos direktyvos 7 straipsnio „Nesąžiningos sutarties sąlygos ir praktika“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės numato, kad sutarties sąlyga arba praktika, susijusi su mokėjimo diena arba laikotarpiu, delspinigių už pavėluotą mokėjimą palūkanų norma ar išieškojimo išlaidų kompensavimu yra nevykdytina arba iš jos kyla reikalavimas kompensuoti nuostolius, jei ji yra labai nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu.

Nustatant, ar sutarties sąlyga arba praktika yra labai nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu, kaip apibrėžta pirmoje pastraipoje, atsižvelgiama į visas konkrečius atvejo aplinkybes, įskaitant:

<...>

c) tai, ar skolininkas turi objektyvią priežastį nukrypti nuo <...> nustatytos sumos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalyje.“

Lenkijos teisė

10 Konsoliduotos redakcijos 2013 m. kovo 8 d. *Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (Įstatymas dėl kovos su pernelyg ilgu vėlavimu vykdant komercinius sandorius) (*Dz. U.*, 2021, 424 pozicija, toliau – 2013 m. kovo 8 d. įstatymas) 4 straipsnio 1 punkte sąvoka „komercinis sandoris“ apibrėžiama kaip „sutartis dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo už atlygį, jei [šio įstatymo] 2 straipsnyje nurodytos šalys sudaro minėtą sutartį dėl vykdomos veiklos“.

11 Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalis išdėstyta taip:

„Pagal komercinius sandorius, pagal kuriuos skolininkas yra viešasis subjektas, kreditorius turi teisę be oficialaus pranešimo gauti įstatyme nustatytus delspinigius už vėlavimą vykdyti komercinius sandorius už laikotarpį nuo dienos, kai įgyjama teisė reikalauti mokėjimo, iki mokėjimo dienos, jei įvykdomos šios kumuliacinės sąlygos:

1) kreditorius įvykdė savo įsipareigojimus,

2) kreditorius negavo mokėjimo per sutartyje nustatytą terminą.“

12 To paties įstatymo 10 straipsnio 1–3 dalyse numatyta:

„1. Nuo dienos, kai kreditorius įgyja teisę į 7 straipsnio 1 dalyje arba 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus delspinigius, jis turi teisę be oficialaus pranešimo iš skolininko gauti išieškojimo išlaidų kompensaciją, kurios suma yra:

- 1) 40 EUR – kai mokėjimo vertė neviršija 5 000 Lenkijos zlotų (PLN) [(apie 1 070 EUR)],
- 2) 70 EUR – kai mokėjimo vertė yra didesnė nei 5 000 PLN, bet mažesnė nei 50 000 PLN [(apie 10 700 EUR)],
- 3) 100 EUR – kai mokėjimo vertė lygi 50 000 PLN arba didesnė.

<...>

2. Be 1 dalyje nurodytos sumos, kreditorius taip pat turi teisę reikalauti iš skolininko atlyginti tą sumą viršijančias pagrįstas išieškojimo išlaidas.

3. Teisė gauti 1 dalyje nurodytą sumą suteikiama pagal kiekvieną komercinį sandorį, nepažeidžiant 11 straipsnio 2 dalies 2 punkto.“

13 2013 m. kovo 8 d. įstatymo 11 straipsnyje numatyta:

„1. Komercinio sandorio šalys savo sutartyje gali nustatyti piniginių mokėjimų dalimis grafiką su sąlyga, kad tokio grafiko sudarymas nėra akivaizdus piktnaudžiavimas kreditoriaus atžvilgiu.

2. Jei komercinio sandorio šalys sutartyje nustato, kad piniginiai mokėjimai turi būti atliekami dalimis, teisė į:

- 1) 7 straipsnio 1 dalyje arba 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus delspinigius,
 - 2) 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą ir 10 straipsnio 2 dalyje nurodytas išieškojimo išlaidas
- priklauso nuo kiekvienos nesumokėtos sumos dalies.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 X, pagal Lenkijos teisę įsteigta bendrovė, sudarė su Z, valstybine ligonine, sutartį, pagal kurią ji pagal iš anksto nustatytą tvarkaraštį turėjo šiai ligoninei tiekti medicinos įrangą. Už kiekvieną tiekimą reikėjo sumokėti per 60 dienų.

15 Kadangi Z per nustatytą terminą nesumokėjo mokėtinų atlyginimų už dvylika kartų paeiliui atliktą prekių tiekimą, X pareiškė *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Varšuvos miesto apylinkės teismas, Lenkija) ieškinį, prašydamas įpareigoti Z pagal 2013 m. kovo 8 d. įstatymą sumokėti fiksuotą kompensaciją už išieškojimo išlaidas, atitinkančią sumą, lygią dvylikai minimalių fiksuotų 40 EUR sumų, t. y. 480 EUR.

- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jis turi nustatyti, ar, vykdant vieną sutartį, kiekvienas skolininko vėlavimas sumokėti suteikia teisę reikalauti sumokėti fiksuotą minimalią 40 EUR sumą kaip išieškojimo išlaidas, ar ši suma mokėtina vieną kartą, neatsižvelgiant į pavėluotų mokėjimų skaičių. Jis mano, kad 2013 m. kovo 8 d. įstatymo taikymas pagrindinėje byloje lemia antrąjį sprendimą, nes šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad fiksuota suma mokėtina už kiekvieną „komercinį sandorį“.
- 17 Vis dėlto šis teismas pažymi, kad minėto įstatymo 4 straipsnio 1 punkte sąvoka „komercinis sandoris“ aiškiai apibrėžta kaip „sutartis“, skirtingai nei Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte, todėl sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje pirmiausia reikia išaiškinti pastarąją nuostatą ir šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį.
- 18 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Varšuvos miesto apylinkės teismas, Lenkija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Direktyvos 2011/7] 6 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sutarties, kurioje šalys numatė daug prekių pristatymų ir mokėjimą už kiekvieną pristatymą per nustatytą laikotarpį po kiekvieno iš šių pristatymų, atveju už kiekvieno mokėjimo vėlavimą priklauso fiksuota minimali 40 EUR suma, ar vis dėlto pagal Sąjungos teisę reikalaujama, kad kreditoriui būtų sumokėta tik fiksuota 40 EUR suma už visą komercinį sandorį, apimančią daug pristatymų, neatsižvelgiant į pavėluotų mokėjimų už atskirus pristatymus skaičių?
- 2) Ar pagal [Direktyvos 2011/7] 2 straipsnio 1 punktą komercinis sandoris yra prekių tiekimo sutartis, pagal kurią tiekėjas įpareigojamas pristatyti užsakovui už sutartyje nustatytą kainą tam tikrą prekių kiekį ir užsakovui suteikiama teisė vienašališkai nuspręsti dėl atskirų pristatymų, sudarančių sutarties dalyką, terminų ir dydžių, įskaitant galimybę atsisakyti kai kurių sutartyje nurodytų prekių, nepatiriant dėl to jokių neigiamų pasekmių, kai pagal sutartį užsakovas privalo sumokėti už kiekvieną pristatymo dalį per nustatytą laikotarpį nuo šios pristatymo dalies gavimo, ar kiekvienas iš šių dalinių pristatymų, susijusių su užsakovo poreikiais, yra atskiras komercinis sandoris, kaip tai suprantama pagal direktyvą, nors tai nėra atskira sutartis, kaip tai suprantama pagal nacionalinę teisę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl antrojo klausimo

- 19 Antruoju klausimu, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame esanti sąvoka „komerciniai sandoriai“ apima kiekvieną prekių tiekimą, atliktą vykdant tą pačią sutartį, ar ji apima tik sutartį, pagal kurią šios prekės turi būti tiekiamos paeiliui.
- 20 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, pirma, Direktyva 2011/7, kaip nurodyta jos 1 straipsnio 2 dalyje, taikoma visiems mokėjimams, atliktiems kaip atlygis už „komercinius sandorius“, ir, antra, šios direktyvos 2 straipsnio 1 punkte ši sąvoka plačiai apibrėžta kaip „įmonių arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, dėl kurių už atlygį turi būti perduotos prekės arba teikiamos paslaugos“ (2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 21 punktas).

- 21 Kadangi Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, siekiant nustatyti sąvokos „komerciniai sandoriai“ reikšmę ir apimtį, ji turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į nuostatos, kurioje yra ši sąvoka, formuluotę ir kontekstą, taip pat į šios nuostatos ir Sąjungos teisės akto, kuriame ji yra, tikslus (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *RL (Direktyva dėl kovos su pavėluotu mokėjimu)*, C-199/19, EU:C:2020:548, 27 punktą ir 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Techbau*, C-299/19, EU:C:2020:937, 38 punktą).
- 22 Dėl Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkto formuluotės pažymėtina, kad žodžių „[bet kokie] sandoriai“ vartojimas rodo, kad sąvoka „komerciniai sandoriai“, kaip priminta šio sprendimo 20 punkte, turi būti suprantama plačiai, todėl ji nebūtinai sutampa su sąvoka „sutartis“.
- 23 Šioje nuostatoje nustatytos dvi sąlygos, kad sandoris galėtų būti laikomas „komerciniu sandoriu“. Pirmą, toks sandoris turi būti sudarytas tarp įmonių arba tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų. Antra, pagal jį už atlygį turi būti tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 24 Taigi, kai šalys pagal tą pačią sutartį susitarė dėl prekių tiekimo arba paslaugų teikimo, kurių kiekvienas lemia skolininko prievolę sumokėti, abi šios direktyvos 2 straipsnio 1 punkte numatytos sąlygos turi būti įvykdytos, kad kiekvienas tiekimas ar teikimas pagal šią sutartį būtų kvalifikuojamas kaip komercinis sandoris, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 25 Direktyvos 2011/7 sistema patvirtina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas neketino sąvokos „komercinis sandoris“ sutapanti su sąvoka „sutartis“. Iš tiesų, kaip priminta šio sprendimo 20 punkte, šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ji „taikoma visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius“, neatsižvelgiant į tai, ar šie sandoriai susiję su konkrečia sutartimi. Todėl siauras sąvokos „komercinis sandoris“ aiškinimas, pagal kurį ji atitiktų sąvoką „sutartis“, prieštarautų pačiam minėtos direktyvos materialinės taikymo srities apibrėžimui.
- 26 Kalbant apie Direktyvos 2011/7 tikslus, kuriais iš esmės siekiama apsaugoti kreditorių nuo pavėluotų mokėjimų ir atgrasyti nuo pavėluotų mokėjimų, nėra pagrindo manyti, kad sąvoka „komercinis sandoris“ būtinai turi atitikti sąvoką „sutartis“.
- 27 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip: jame esanti sąvoka „komerciniai sandoriai“ apima kiekvieną prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, paeiliui atliekamą pagal vieną sutartį.

Dėl pirmojo klausimo

- 28 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalis, siejama su jos 4 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad kai vienoje sutartyje numatytas paeiliui atliekamas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, už kurį kiekvieną turi būti sumokėta per nustatytą terminą, minimali fiksuota 40 EUR suma kreditoriui mokėtina už kiekvieną pavėluotą mokėjimą siekiant kompensuoti išieškojimo išlaidas, o gal ji mokėtina vieną kartą, neatsižvelgiant į mokėjimo vėlavimų skaičių.

- 29 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalį valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 EUR sumą išieškojimo išlaidoms kompensuoti. Be to, šio straipsnio 2 dalyje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad ši minimali nustatyto dydžio suma būtų mokėtina automatiškai, net jei skolininkui nepateiktas priminimas, ir kad ja siekiama kompensuoti kreditoriaus patirtas išieškojimo išlaidas. Galiausiai šio straipsnio 3 dalyje kreditoriui pripažįstama teisė reikalauti iš skolininko ne tik minėtos minimalios fiksuotos 40 EUR sumos, bet ir pagrįstos kompensacijos už visas kitas išieškojimo išlaidas, viršijančias nustatytą sumą ir patirtas dėl skolininko pavėluoto mokėjimo.
- 30 Sąvoka „pavėluotas mokėjimas“, dėl kurio kreditorius įgyja teisę gauti ne tik įstatymuose numatytus delspinigius pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 1 dalį, bet ir minimalią fiksuotą 40 EUR sumą pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio 4 punkte kaip mokėjimas, neatliktas per sutartyje arba teisės aktuose nustatytą mokėjimo laikotarpį. Kadangi ta pati direktyva, remiantis jos 1 straipsnio 2 dalimi, apima „vis[us] mokėjim[us], kuriais atlyginama už komercinius sandorius“, ši sąvoka „mokėjimo vėlavimas“ taikoma kiekvienam komerciniam sandoriui, vertinam atskirai (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 28 punktą).
- 31 Antra, Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamos minimalios fiksuotos 40 EUR sumos mokėjimo sąlygos ir, kiek tai susiję su komerciniais sandoriais tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų, daroma nuoroda į šios direktyvos 4 straipsnį. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad vykdant komercinius sandorius kreditorius, kuris įvykdė savo prievolės ir laiku negavo jam priklausančios sumos, pasibaigus minėto straipsnio 3, 4 arba 6 dalyse nustatytam laikotarpiui turėtų teisę, nereikalaujant priminimo, gauti teisės aktuose nustatytus delspinigius už pavėluotą mokėjimą, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą (2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 32 Iš to, kas išdėstyta, matyti, pirma, kad Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė gauti įstatyme numatytus delspinigius už pavėluotą mokėjimą ir šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje numatyta minimali fiksuota suma, kuri tampa mokėtina dėl „pavėluoto mokėjimo“, kaip jis suprantamas pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 4 punktą, yra susijusi su atskirai vertinamais „komerciniais sandoriais“. Antra, šie teisės aktuose numatyti delspinigiai, kaip ir ši fiksuota suma, tampa automatiškai mokėtini pasibaigus tos pačios direktyvos 4 straipsnio 3, 4 ir 6 dalyse numatytam mokėjimo terminui, jeigu tenkinamos jos 1 dalyje nustatytos sąlygos. Direktyvos 2011/7 17 konstatuojamojoje dalyje šiuo klausimu nurodyta, kad „[t]eisės į delspinigius už pavėluotą mokėjimą požiūriu turėtų būti laikoma, kad skolininko mokėjimas yra pavėluotas, jei kreditorius nustatytą datą nedisponuoja jam skolinga suma, su sąlyga, kad kreditorius įvykdė savo teises ir sutartines pareigas“ (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 32 punktą).
- 33 Kiek tai susiję su atitinkamai delspinigių už pavėluotą mokėjimą ir minimalios fiksuotos sumos mokėjimo sąlygomis, nei Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 1 dalyje, nei 6 straipsnio 1 dalyje nedaromas skirtumas pagal tai, ar mokėjimai, mokėtini už patiektas prekes ar suteiktas paslaugas, kurie nebuvo sumokėti laiku, atliekami pagal vieną sutartį, ar ne. Todėl šių nuostatų formuluotė negali pagrįsti aiškinimo, kad vienos sutarties atveju minimali fiksuota 40 EUR suma kaip išieškojimo išlaidų kompensacija mokėtina kreditoriui tik vieną kartą, neatsižvelgiant į atskirų pavėluotų mokėjimų skaičių.

- 34 Šią išvadą patvirtina Direktyvos 2011/7 5 straipsnis, šios direktyvos taikymo tikslais susijęs su panašiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje. Iš tiesų iš šio straipsnio, siejamo su minėtos direktyvos 22 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad kai šalys susitarė dėl mokėjimo dalimis grafiko, minimali fiksuota 40 EUR suma, kaip išieškojimo išlaidų kompensacija, mokėtina už kiekvieną mokėjimo dalį, kuri nebuvo sumokėta iki mokėjimo termino pabaigos.
- 35 Taigi iš pažodinio ir kontekstinio Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalies aiškinimo matyti, kad minimali fiksuota 40 EUR suma, kaip išieškojimo išlaidų kompensacija, yra mokėtina kreditoriui, įvykdžiusiam savo pareigas, už laiku neatliktą kaip atlygis už komercinį sandorį mokėjimą, patvirtintą sąskaita faktūra ar lygiaverčiu reikalavimu sumokėti, įskaitant atvejus, kai vėluoja keli mokėjimai atlyginant už paeiliui atliktą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą pagal vieną sutartį, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už tokius vėlavimus (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 34 punktą).
- 36 Trečia, tokį Direktyvos 2011/7 6 straipsnio aiškinimą patvirtina jos tikslas. Iš šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies, siejamos su jos 3 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad ja siekiama ne tik atgrasyti nuo mokėjimo vėlavimų ir išvengti to, kad jie nebūtų finansiškai patrauklūs skolininkui dėl tokioje situacijoje taikomų nedidelių delspinigių ar jų nebuvimo, bet ir veiksmingai apsaugoti kreditorių nuo tokių vėlavimų užtikrinant įmanomai didžiausią jo patirtų išieškojimo išlaidų kompensaciją. Šios direktyvos 19 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad, pirma, į išieškojimo išlaidas taip pat turėtų būti įtraukta dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų kompensacija ir, antra, numatant nustatyto dydžio kompensaciją turėtų būti siekiama riboti su išieškojimu susijusias administracines ir vidaus išlaidas (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 35 ir 36 punktus).
- 37 Atsižvelgiant į tai, skolininkui susidarius keliems vėlavimams mokant už paeiliui atliktą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą pagal vieną sutartį, negali būti sumažinta nustatyta minimali suma, mokėtina kaip išieškojimo išlaidų už kiekvieną pavėluotą mokėjimą kompensacija. Dėl tokio sumažinimo pirmiausia netektų veiksmingumo Direktyvos 2011/7 6 straipsnis, kurio tikslas, kaip pažymėta pirmesniame punkte, yra ne tik atgrasyti nuo mokėjimo vėlavimų, bet ir kompensuoti „kreditoriaus patirtas išieškojimo išlaidas“, nes šios išlaidos turi tendenciją didėti proporcingai mokėjimų ir sumų, kurių skolininkas nesumoka laiku, skaičiui. Be to, toks sumažinimas reikštų, kad skolininkui leidžiama nukrypti nuo šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nustatytos sumos be „objektyvios priežasties“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c punktą. Galiausiai šis sumažinimas reikštų, kad skolininkas atleidžiamas nuo dalies finansinės naštos, susijusios su jo pareiga sumokėti šio 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą 40 EUR sumą už kiekvieną laiku neatliktą mokėjimą (šiuo klausimu žr. 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 37 punktą).
- 38 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 4 straipsniu, turi būti aiškinama taip: kai vienoje sutartyje numatytas paeiliui atliekamas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, už kurį kiekvieną turi būti sumokėta per nustatytą terminą, minimali fiksuota 40 EUR suma kreditoriui mokėtina už kiekvieną pavėluotą mokėjimą siekiant kompensuoti išieškojimo išlaidas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 39 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 2 straipsnio 1 punktą**

turi būti aiškinamas taip:

jame esanti sąvoka „komerciniai sandoriai“ apima kiekvieną prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, paeiliui atliekamą pagal vieną sutartį.

- 2. Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 4 straipsniu,**

turi būti aiškinama taip:

kai vienoje sutartyje numatytas paeiliui atliekamas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, už kurį kiekvieną turi būti sumokėta per nustatytą terminą, minimali fiksuota 40 EUR suma kreditoriui mokėtina už kiekvieną pavėluotą mokėjimą siekiant kompensuoti išieškojimo išlaidas.

Parašai.